

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/38171,ul-Rzymowskiego-Wincentego.html>
28.03.2026, 16:21

ul. Rzymowskiego Wincentego

*W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa powyższa **powinna zostać zmieniona** jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).*

Wincenty Rzymowski (1883-1950) – przed wojną pisarz, publicysta, wydawca, po 1944 roku prokomunistyczny działacz polityczny, wysoki funkcjonariusz państwowy i jeden z propagandowych filarów systemu stalinowskiego w Polsce.

Urodził się 19 lipca 1883 w Mławie. Przed II wojną światową nie utrzymywał żadnych kontaktów z ruchem komunistycznym. W okresie międzywojennym był redaktorem naczelnym m.in. „Kuriera Porannego” i tygodnika „Epoka”. Był wówczas publicystą, zwolennikiem rządzących Polską środowisk piłsudczykowskich. Wspierał m.in. działania przeciw tzw. Centrolewowi. W latach 1933–37 był też członkiem Polskiej Akademii Literatury (zmuszony do ustąpienia pod zarzutem plagiatu).

Od 1937 roku był współzałożycielem Klubów Demokratycznych. Współorganizował Stronnictwo Demokratyczne i został członkiem jego władz. Uczestniczył w redakcji programu SD.

Wojnę spędził w Krzemieńcu. W kwietniu 1944 r. znalazł się w Moskwie, gdzie został pozyskany do współpracy przez stalinowskich działaczy tzw. Związku Patriotów Polskich. W tym czasie w pełni przeszedł na pozycje prokomunistyczne. Dzięki temu na terenie okupowanej przez Armię Czerwoną „Polski Lubelskiej” w lipcu 1944 roku został szefem „resortu kultury i sztuki” w stworzonym przez Stalina Polskim Komitecie Wyzwolenia Narodowego, a od grudnia 1944 był „ministrem kultury i sztuki” w marionetkowym Rządzie Tymczasowym. Przydzielono mu także „mandat poselski” do Krajowej Rady Narodowej. W międzyczasie od sierpnia do września 1944 r. Rzymowski był też „przedstawicielem” PKWN w Moskwie.

Uczestniczył w prowadzonej przez komunistów akcji przejmowania sztydów istniejących w podziemiu partii. W lipcu 1944 r. grupa działaczy Stronnictwa Polskiej Demokracji, która oderwała się od konspiracyjnego SD, wraz z grupą wydelegowanych do tych działań komunistów ogłosił samowolnie „odtworzenie” Stronnictwa Demokratycznego. We wrześniu 1944 r. Rzymowski formalnie został Przewodniczącym Zarządu Głównego „odtworzonego” w ten sposób SD. Od września 1945 r. do października 1949 był przewodniczącym CK SD. Później aż do śmierci był honorowym przewodniczącym SD.

Od maja 1945 r. do lutego 1947 r. pełnił funkcję ministra spraw zagranicznych w utworzonym na mocy postanowień konferencji jałtańskiej Tymczasowym Rządzie Jedności Narodowej. Był posłusznym narzędziem w rękach Stalina i komunistów, decydujących w pełni o działaniach TRJN na forum międzynarodowym. W lutym 1947 przeszedł na stanowisko ministra bez teki, które piastował do końca życia.

W 1947 r., po opublikowaniu wyników sfałszowanych przez komunistów „wyborów”, ogłoszono, że W. Rzymowski uzyskał „mandat poselski”. W latach 1947–1948 kierował „Klubem Poselskim Stronnictwa Demokratycznego”. Uczestniczył w rozprawie z opozycją demokratyczną i w budowie systemu totalitarnego w Polsce. W pełni akceptował fasadową rolę SD w nowym systemie władzy. Był jedną z twarzy stalinizmu w Polsce.

Zmarł 30 kwietnia 1950 w Warszawie.

(mkkr)

(mkkr)